

PEJZAŽNA ARHITEKTURA

EKOLOGIJA I ESTETIKA

Jelena Živković

ODRŽIVI RAZVOJ

1992 Svetski samit u Rio de Žaneiru:

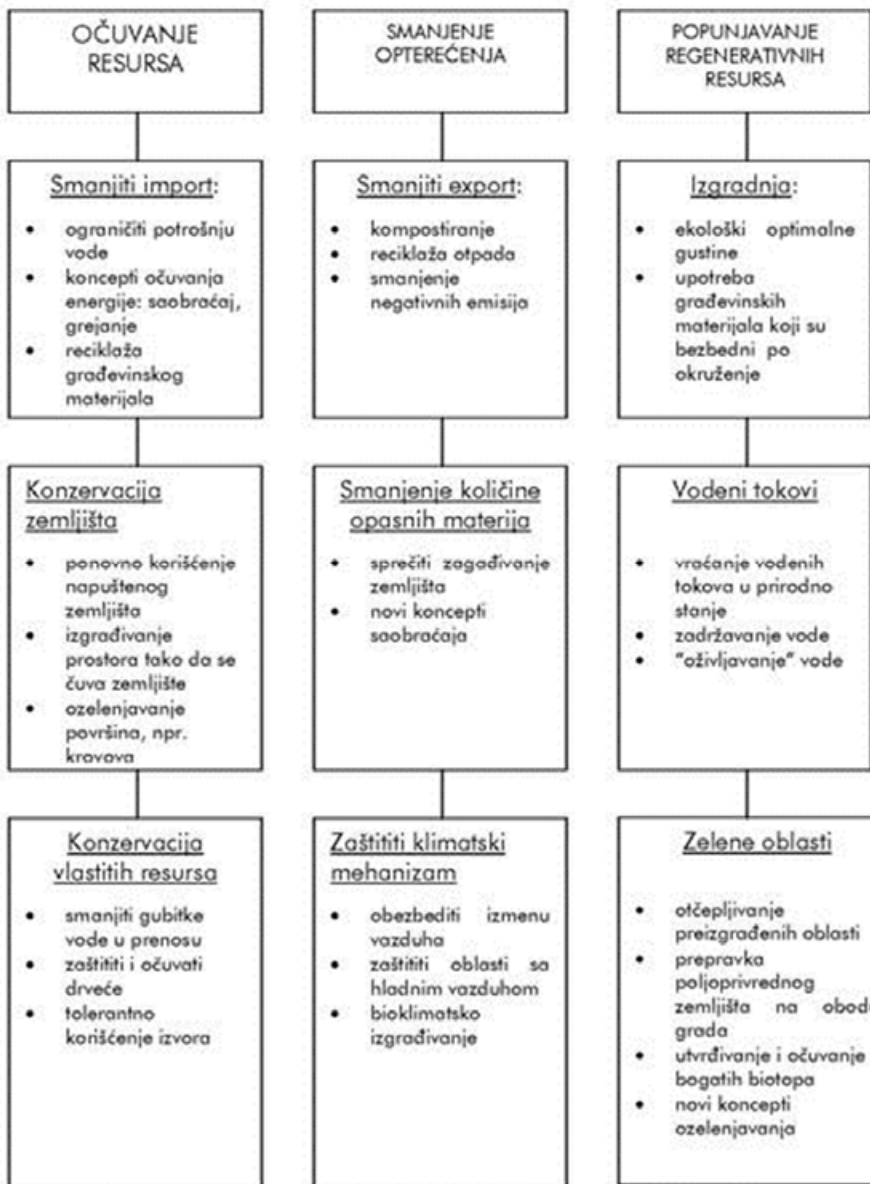
“Prepoznavanje integralne i međuzavisne prirode Zemlje, našeg doma”

- *Održivost je zahtev za dugoročnim kulturnim, ekonomskim i "environmentalnim" zdravljem i vitalnošću.*
- *Održivost se bazira na tzv."3E" - ekologija (ecology), ekonomija (economy), jednakost (equity). Uzimajući ih odvojeno - dobijaćemo samo parcijalna rešenja. Zato je ključna reč integracija: sagledavanje međusobnih veza i relacija.*
- *"Održiva urbana sredina se definiše kao ona koje se razvija i raste u harmoniji sa promenama produktivnog potencijala lokalnih, nacionalnih i globalnih ekosistema “*

EKOLOŠKI ZAHTEVI urbanog razvoja

- *Ekološki zahtevi definišu čovekov odnos prema okruženju. U njihovoj osnovi je etika po kojoj čovek zadovoljavanje sopstvenih potreba usklađuje sa obezbeđivanjem životnih uslova ukupnog živog sveta, razumevajući da ljudi zavise od celovitih i zdravih ekosistema u istoj meri u kojoj zavise i od drugih ljudi.*
- *Urbana sredina koja na ove zahteve treba da odgovori jeste ona koja se, polazeći od bio-socijalne prirode čoveka i njegovih raznovrsnih urbanih potreba, razvija u harmoniji sa ekološkim kapacitetom i potencijalima ekosistema na svim nivoima .*

POBOLJŠANJE URBANE SREDINE

Strateški nivo poboljšanja urbane sredine

Karakter eko-zahteva	Oblast primene eko-zahteva
Zaštita, obnavljanje, unapređenje	ATMOSFERA
	sprečavanje aerozagađenja
	neutralizacija aerozagađenja
	ZEMLJIŠTE
	sprečavanje zagađenja
	neutralizovanje zagađenja
	sprečavanje erozije
	VODA
	sprečavanje zagađenja podzemnih i nadzemnih voda
	zaštita resursa
	vraćanje vodenih tokova u prirodno stanje
	regeneracija
	zadržavanje vode
	EKOSISTEMI
	zaštita i uvećanje prirode u gradu
zaštita osetljivih ekosistema	
utvrđivanje i očuvanje bogatih biotopa	
obezbeđenje biodiverziteta	
obezbeđenje prostornog kontinuiteta ekosistema	
KLIMATSKI SISTEM	
smanjenje efekta staklene bašte	
poboljšanje klimatskog komfora - urbane mezo i mikroklimne	
obezbeđenje izmene vazduha	
zaštita oblasti sa hladnim vazduhom	
HUMANI SISTEMI	
unapređenje ljudskog psihičkog i fizičkog zdravlja:	
zaštita od buke, zagađenja, vizuelnog opterećenja...	
povećanje bezbednosti stanovništva	
unapređenje socijalne integracije	
zaštita prirodnih i kulturnih dobara	
Minimizacija: potrošnje, otpada/emisija, prenosa	ENERGIJA
	konzervacija energije
	korišćenje alternativnih koncepata
	efikasnost prenosa
	SAOBRAĆAJ
	smanjenje negativnih emisija
	razvoj alternativnih nezagađujućih koncepata saobraćaja
	OTPAD
	smanjenje mase
	neutralizacija
	IZGRADIVANJE
	ponovno korišćenje napuštenog zemljišta
	izgrađivanje tako da se čuva prirodno zemljište
	bioklimatsko izgrađivanje
	ekološki optimalne gustine

EKOLOŠKI DIZAJN

Ekološki dizajn

- *predstavlja svaki oblik dizajna koji integriranjem u životne procese minimizira uticaje koji su štetni za okruženje.*

Sym Van Der Ryn

- *1- rešenja izrastaju iz mesta*
- *2 - ekološki račun informiše dizajn*
- *3 - dizajn u saglasnosti sa prirodom*
- *4 - svako je dizajner*
- *5 - učini da priroda bude vidljiva*

Principi ekološkog dizajna otvorenih i rekreativnih prostora

KONTEKST - oblikovanje sa svešću o prirodnom i kulturnom kontekstu

- Specifičnosti urbanog područja kao polazište u kreiranju prostora
- Bioklimatski faktori kao potencijal i ograničenje u kreiranju prostora

ZNAČENJE - oblikovanje kojim se afirmiše /stvara značenje mesta

INTEGRACIJA – oblikovanje koje omogućava integraciju prirodnih i stvorenih struktura i procesa i čini da priroda bude vidljiva

PROCES – oblikovanje kojim se omogućava kontinualni razvoj prirodnih i stvorenih vrednosti prostora.

Principi ekološkog dizajna otvorenih i rekreativnih prostora

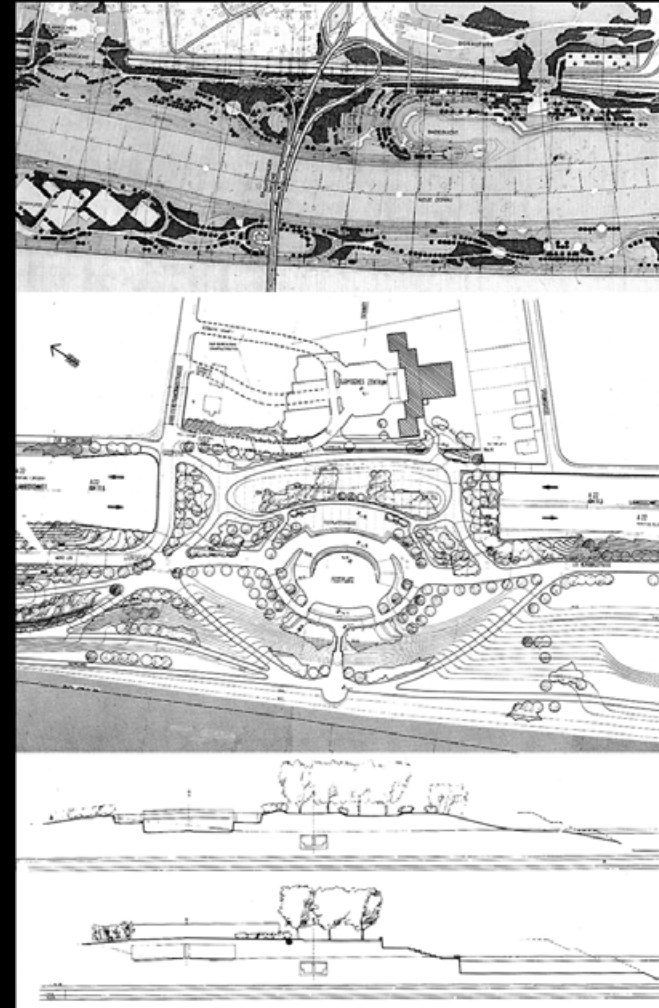
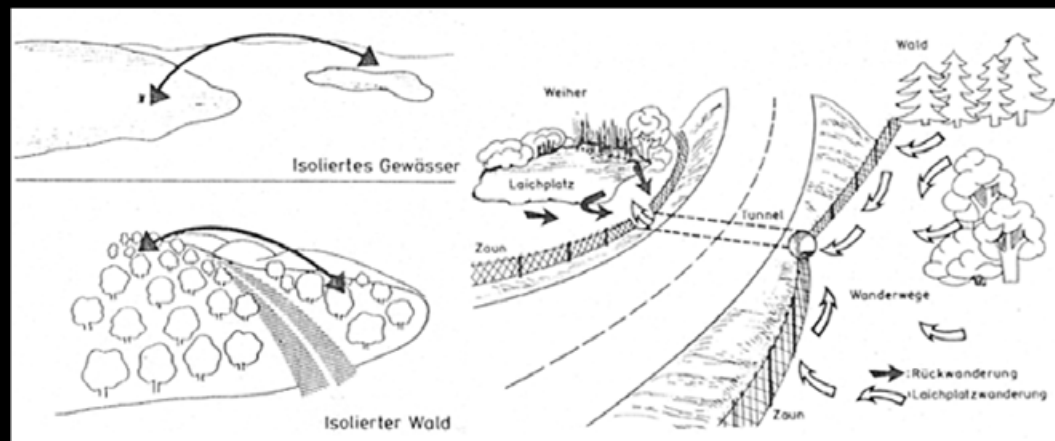
KOMPLEKSNOST- oblikovanje prostora kojim se uvećava biološki, socijalni, kulturni, funkcionalni diverzitet i/ili multiplikuju vrednosti prostora i elemenata

KOMFOR, ZAŠTITA I BEZBEDNOST- oblikovanje kojim se obezbeđuje vazdušni, toplotni, akustički i vizuelni komfor, zaštita i bezbednost čoveka dok boravi rekreativnim prostorima

EKOLOŠKI RAČUN – oblikovanje kojim se maksimizira korist i minimizira gubitak kroz: zaštitu i unapređenje postojećih prirodnih i stvorenih vrednosti i minimiziranje negativnog uticaj na okruženje: racionalnim korišćenjem energije, minimizacijom otpada i negativnih emisija

Ekološke prostorne mere u oblikovanju otvorenih rekreativnih prostora grada

Obezbešenje kontinuiteta biotopa

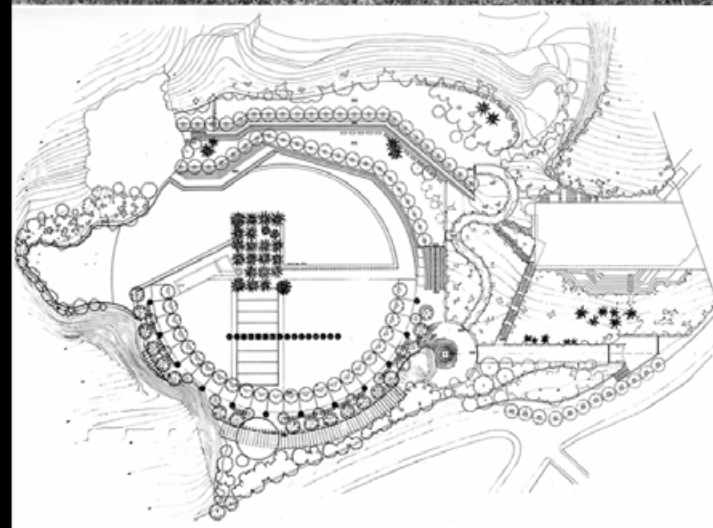
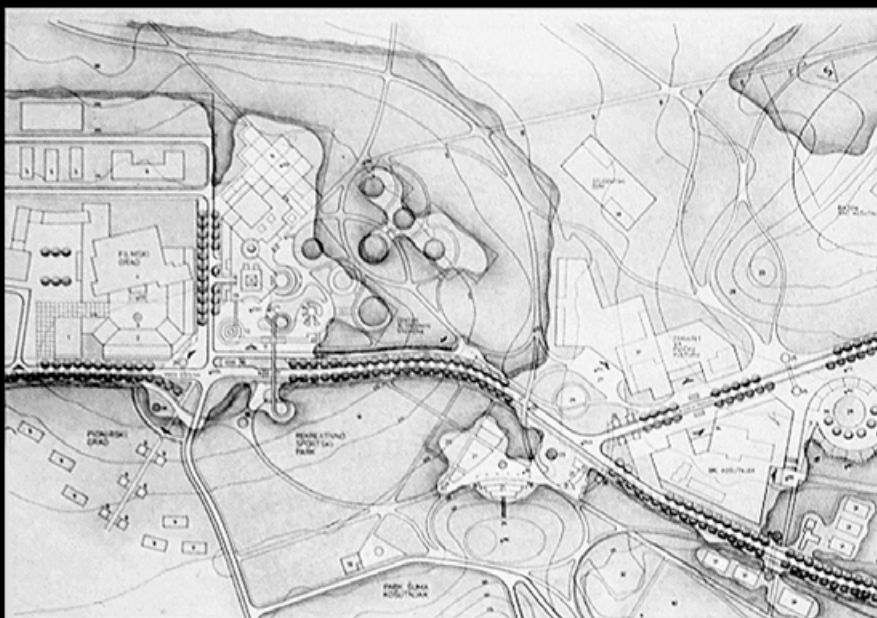
Ekološke prostorne mere u oblikovanju otvorenih rekreativnih prostora grada

Povezivanje
sa sistemom
pešačkih i
biciklističkih
staza

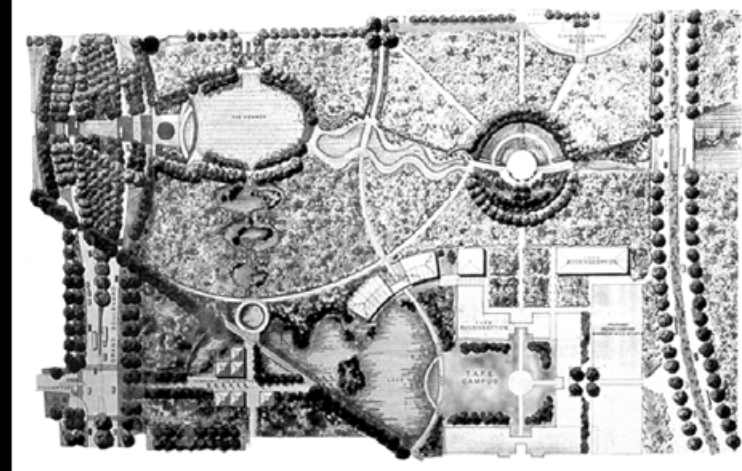
Ekološke prostorne mere u oblikovanju otvorenih rekreativnih prostora grada

Poštovanje prirodnih granica pri formiranju prostornih celina

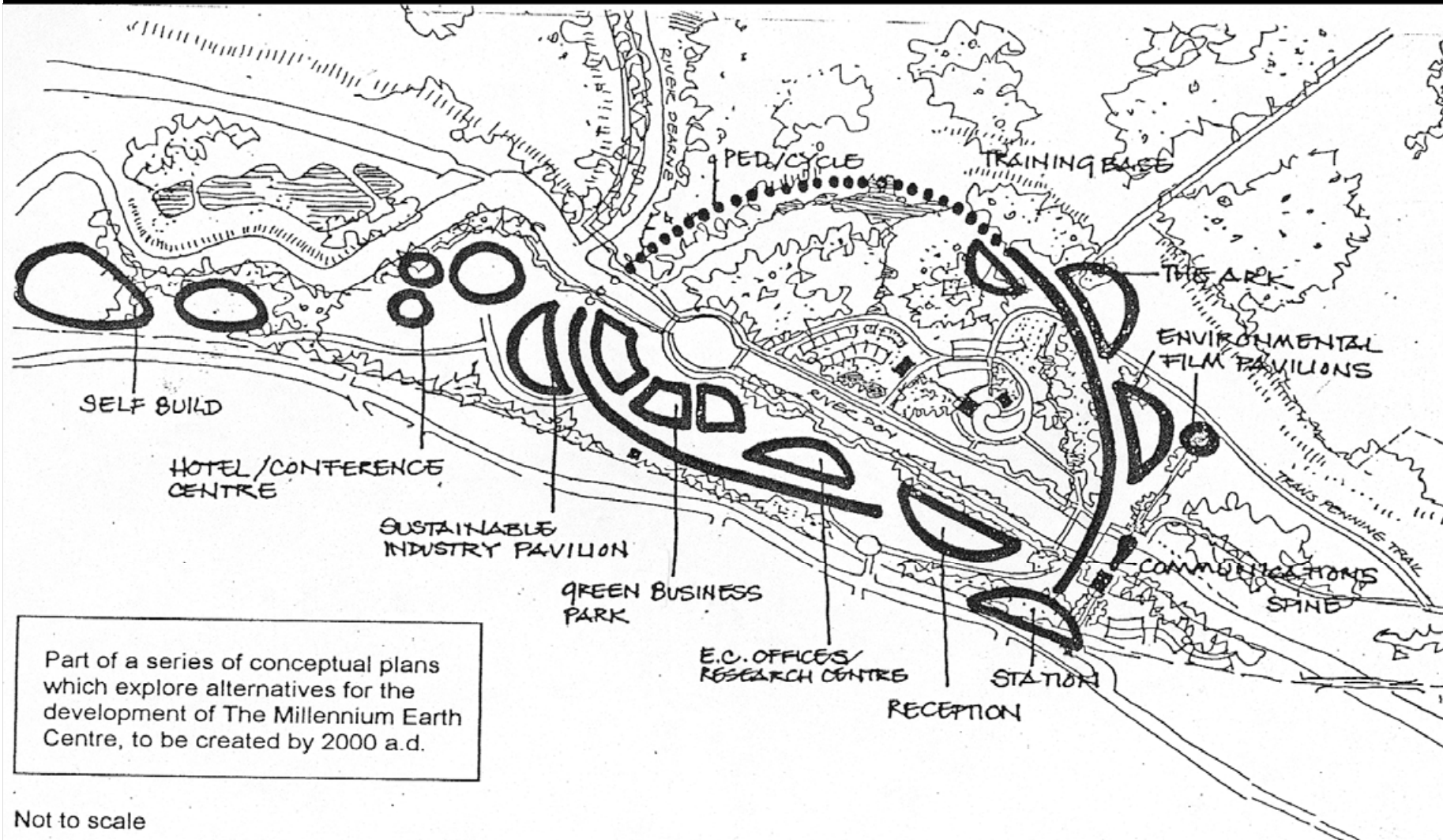

Ekološke prostorne mere u oblikovanju otvorenih rekreativnih prostora grada

Definisanje
granica
zaštićenog
prostora i
prostornih
celina

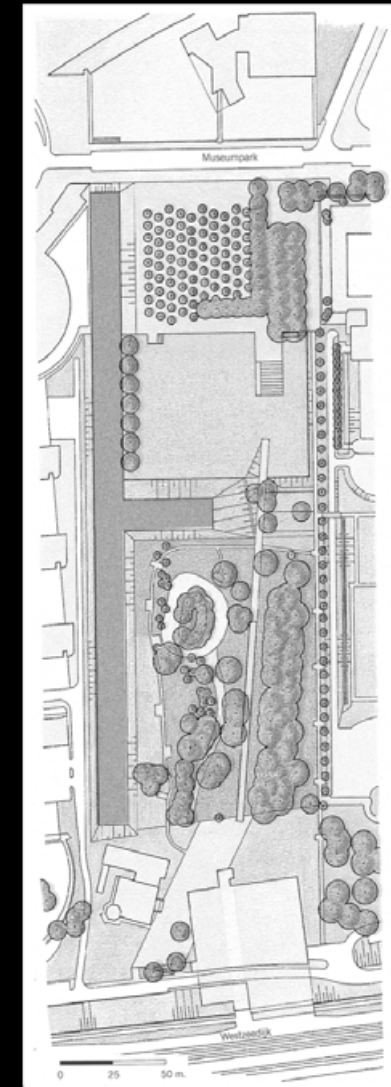
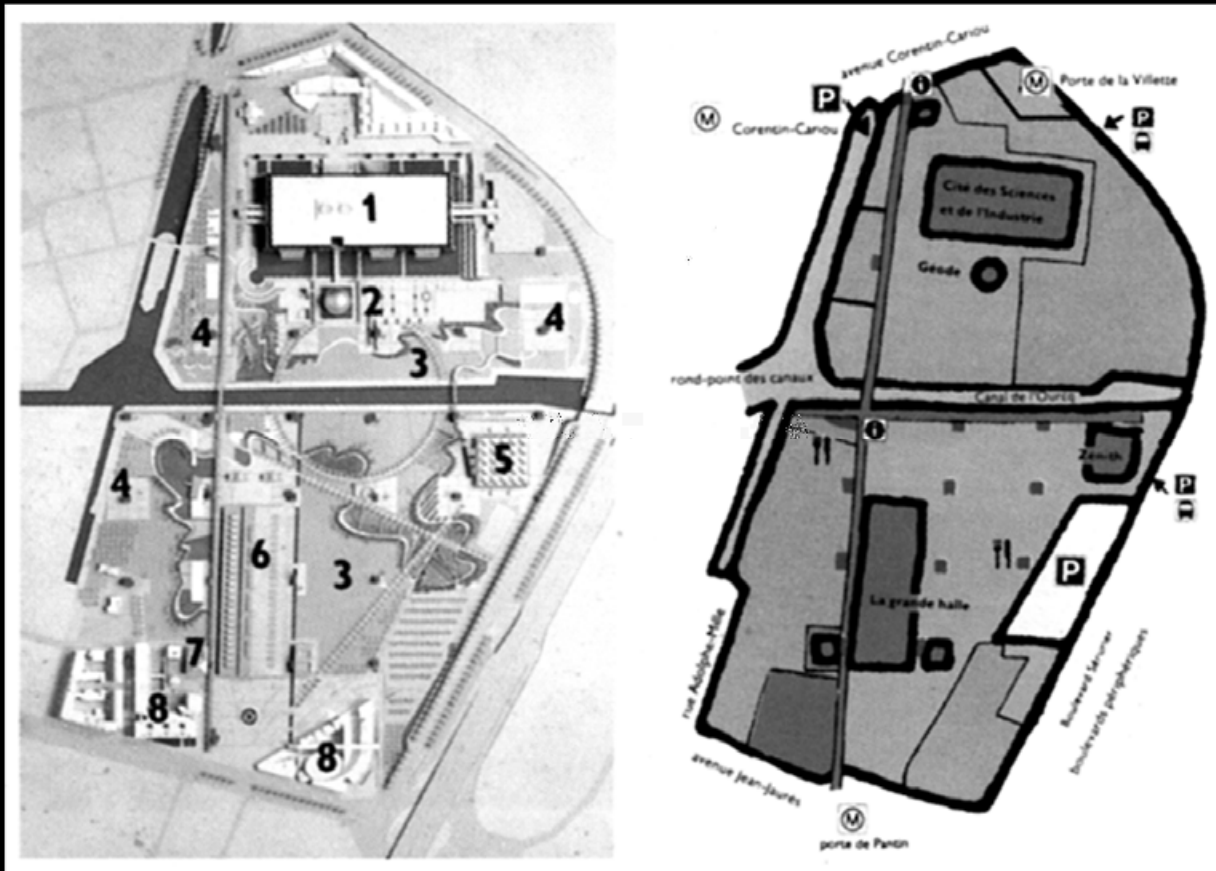

Ekološke prostorne mere u oblikovanju otvorenih rekreativnih prostora grada

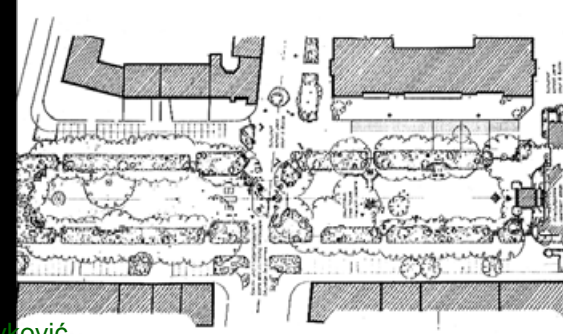
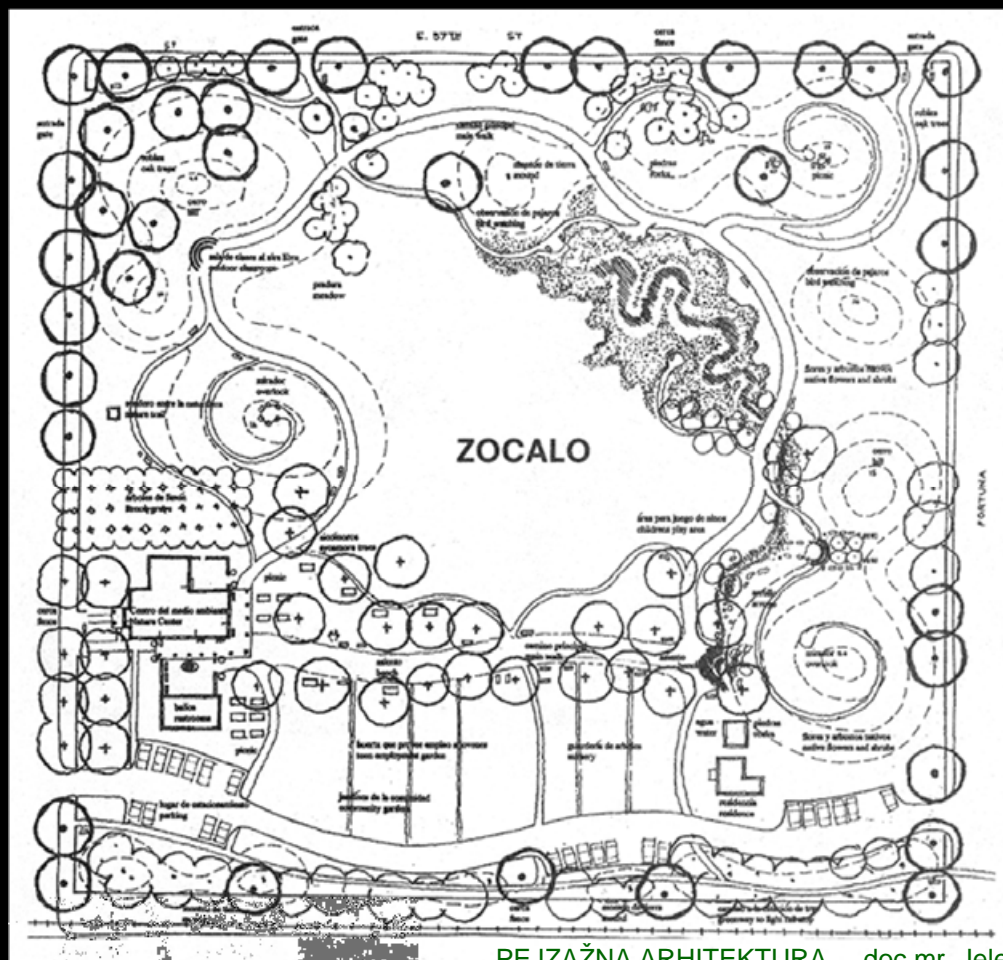
Ekološke prostorne mere u oblikovanju otvorenih rekreativnih prostora grada

Usklađivanje dostupnosti i izgrađenosti prostora u ORPG

Ekološke prostorne mere u oblikovanju otvorenih rekreativnih prostora grada

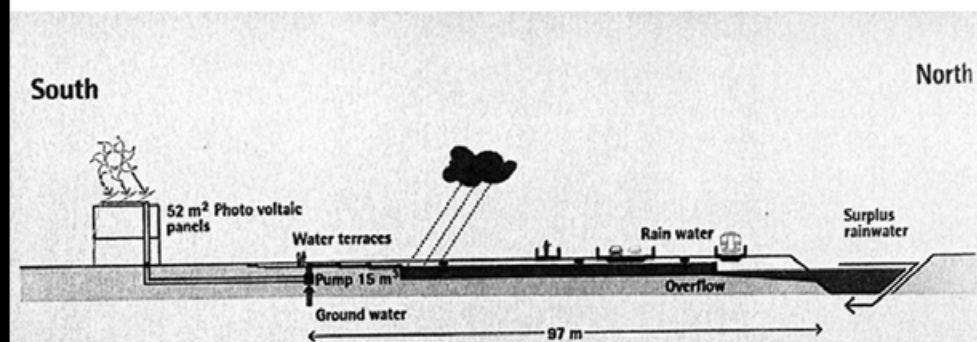
Višenamenski prostori

Ekološke prostorne mere u oblikovanju otvorenih rekreativnih prostora grada

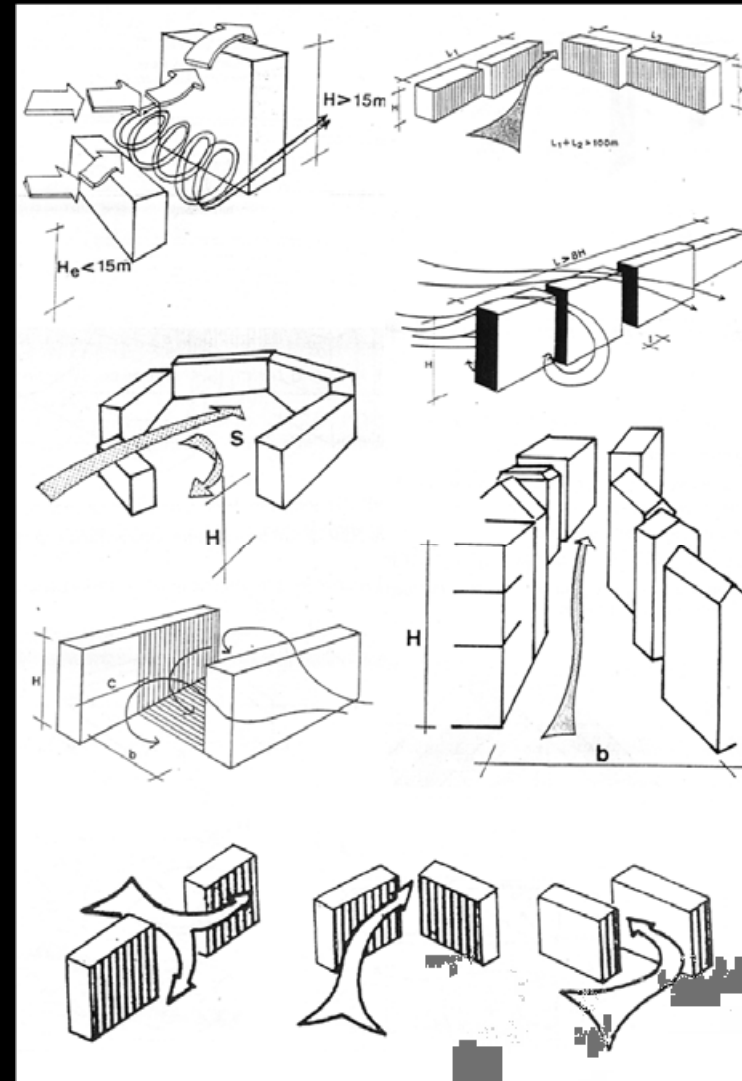
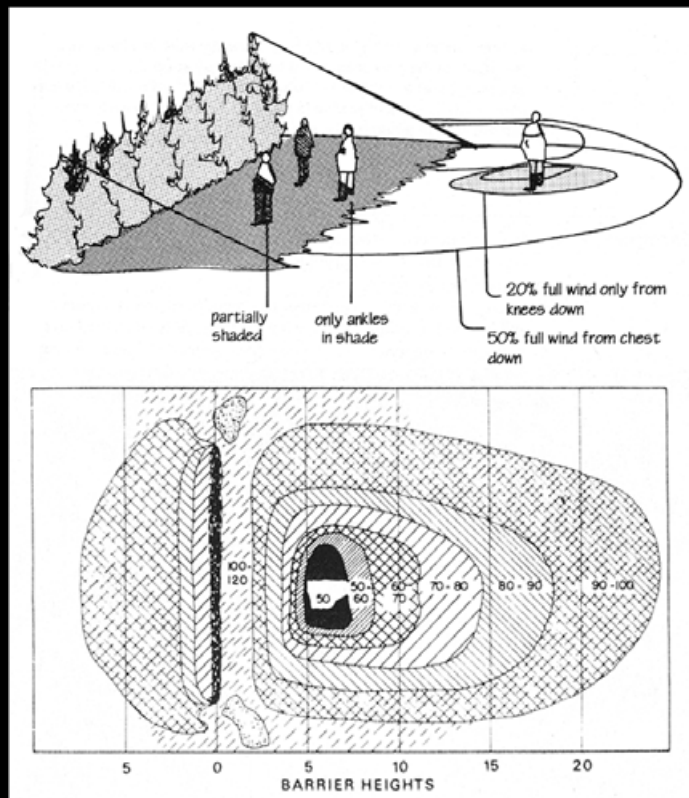
Regenerativni prostori

- prirodno-plavljene oblasti
- veštačke močvare
- prostori za zadržavanje vode
- veštački ozelenjen reljef

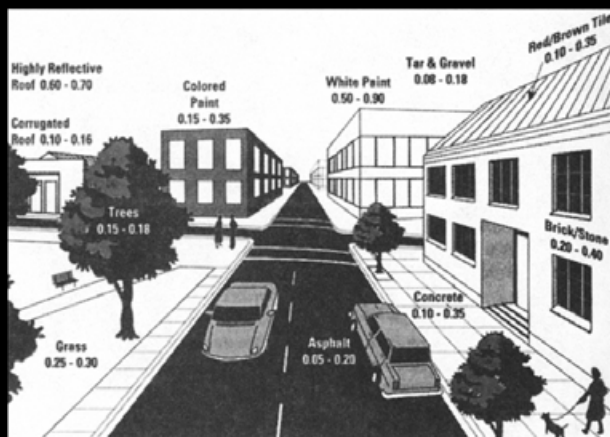
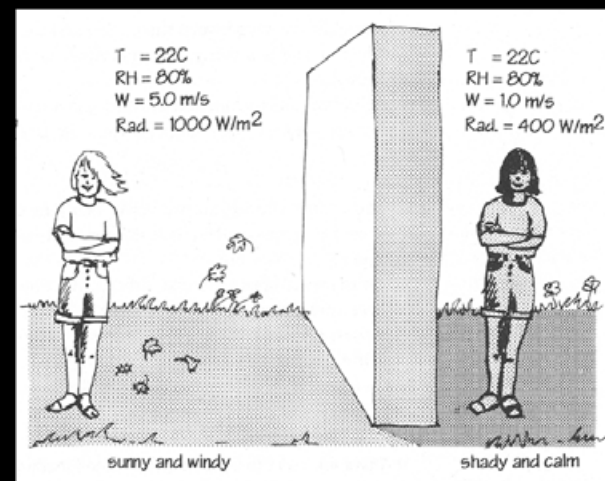
Ekološke prostorne mere u oblikovanju otvorenih rekreativnih prostora grada

Zaštita od jakih i hladnih vetrova i vazdušnih turbulencija

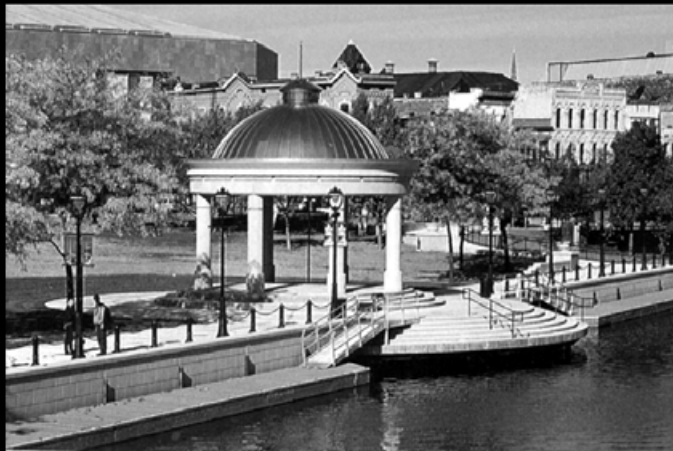
Ekološke prostorne mere u oblikovanju otvorenih rekreativnih prostora grada

Zaštita od sunca i pregrevanja

Ekološke prostorne mere u oblikovanju otvorenih rekreativnih prostora grada

*Zaštita od
atmosferskih
padavina*

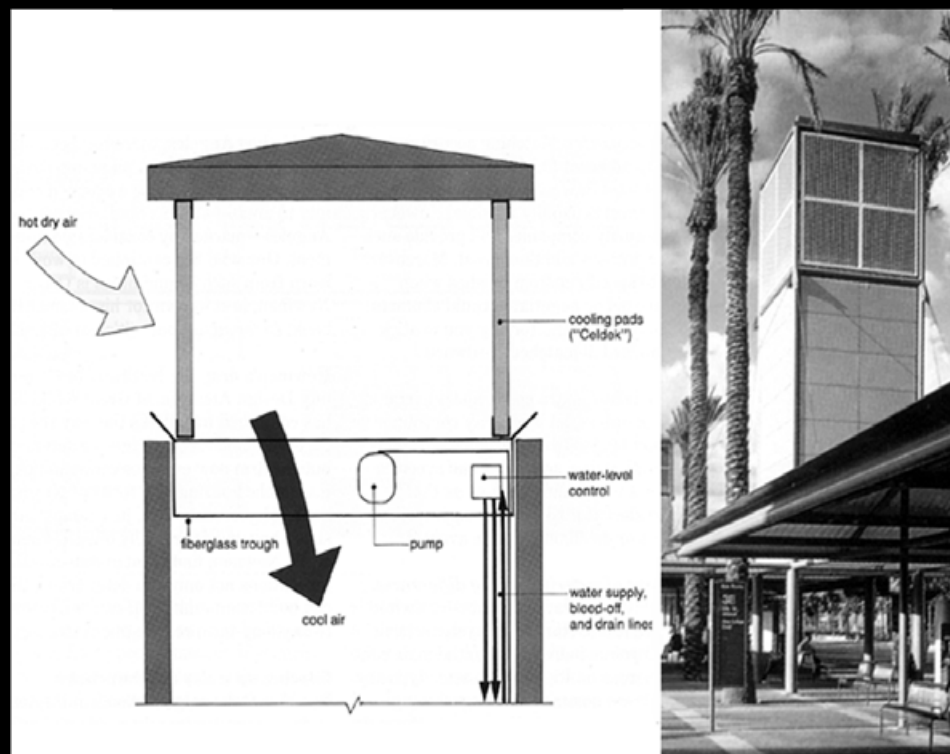
Ekološke prostorne mere u oblikovanju otvorenih rekreativnih prostora grada

Povećanje vlažnosti vazduha

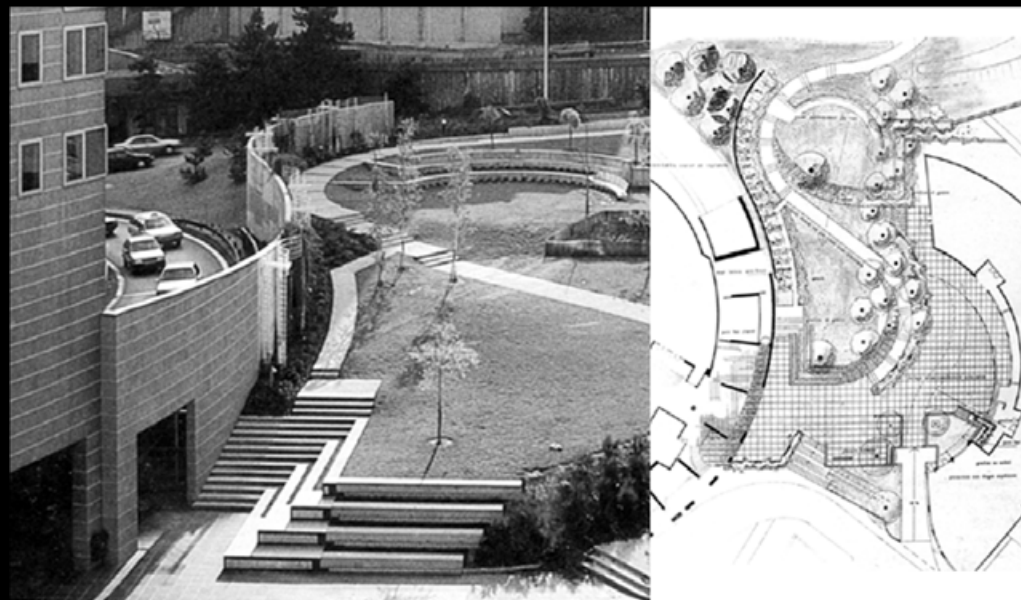
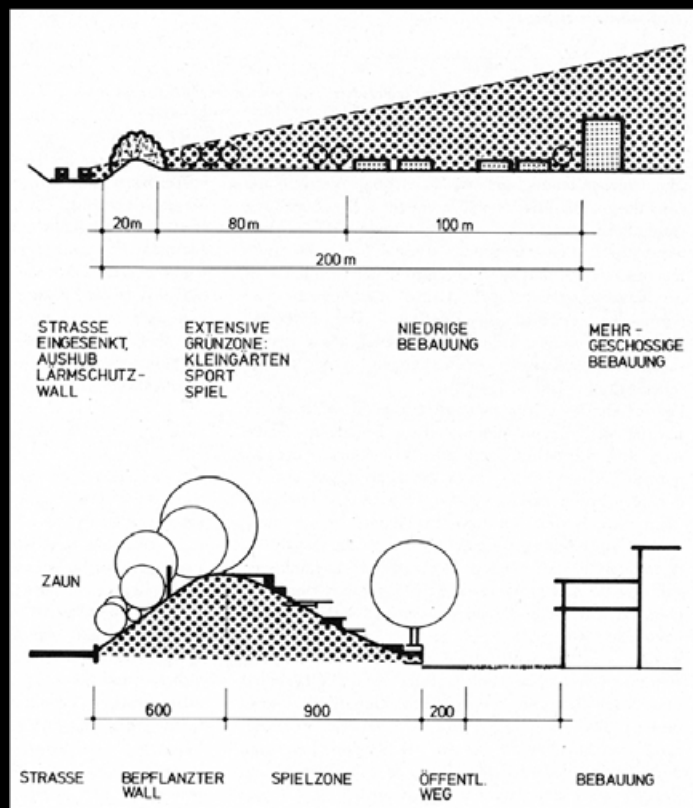
Ekološke prostorne mere u oblikovanju otvorenih rekreativnih prostora grada

Obezbeđivanje cirkulacije vazduha

Ekološke prostorne mere u oblikovanju otvorenih rekreativnih prostora grada

Zaštita od buke

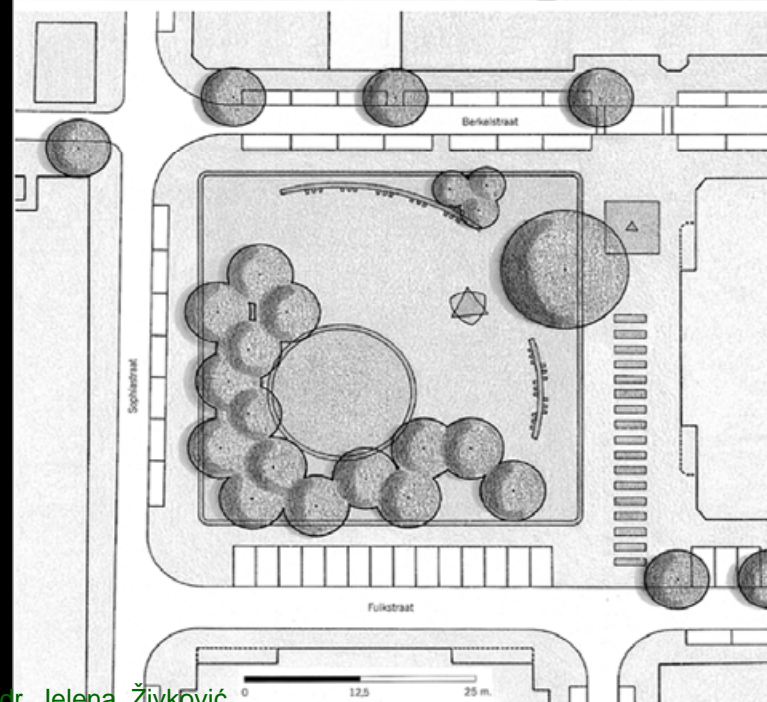
Ekološke prostorne mere u oblikovanju otvorenih rekreativnih prostora grada

*Označavanje,
akcentovanje
prostora*

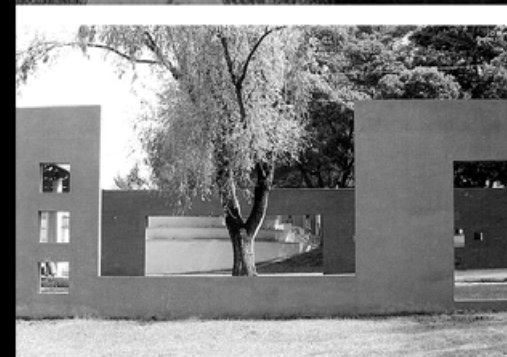
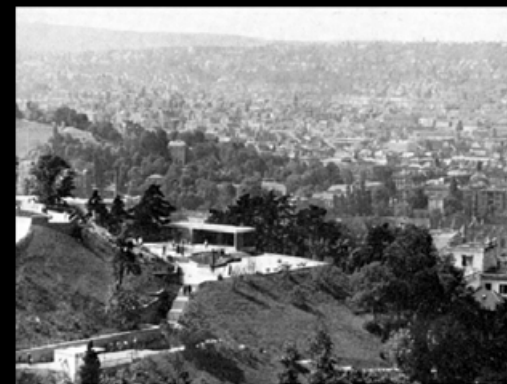
Ekološke prostorne mere u oblikovanju otvorenih rekreativnih prostora grada

Diferenciranje vizuelnog povezivanja prostora

Ekološke prostorne mere u oblikovanju otvorenih rekreativnih prostora grada

Zaštita i isticanje atraktivnih vizura

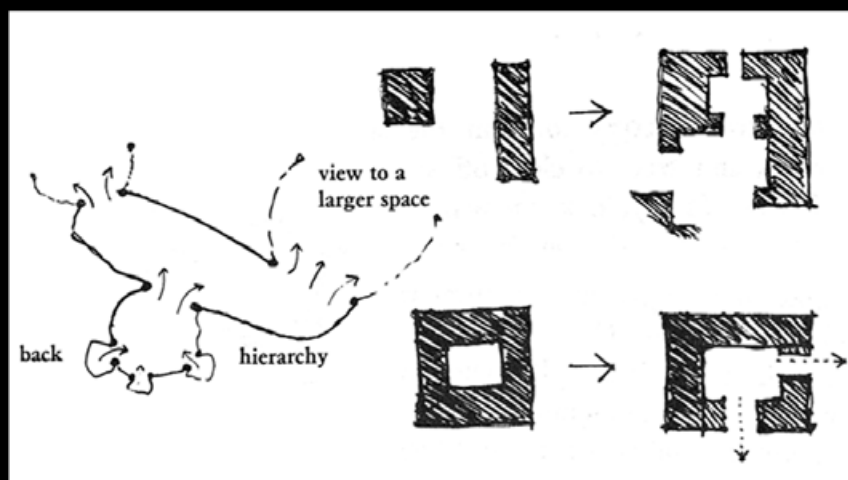
Ekološke prostorne mere u oblikovanju otvorenih rekreativnih prostora grada

*Isticanje
specifičnog
karaktera
prostornih
celina -
usklađivanjem
odnosa
prirodnih i
stvorenih
struktura*

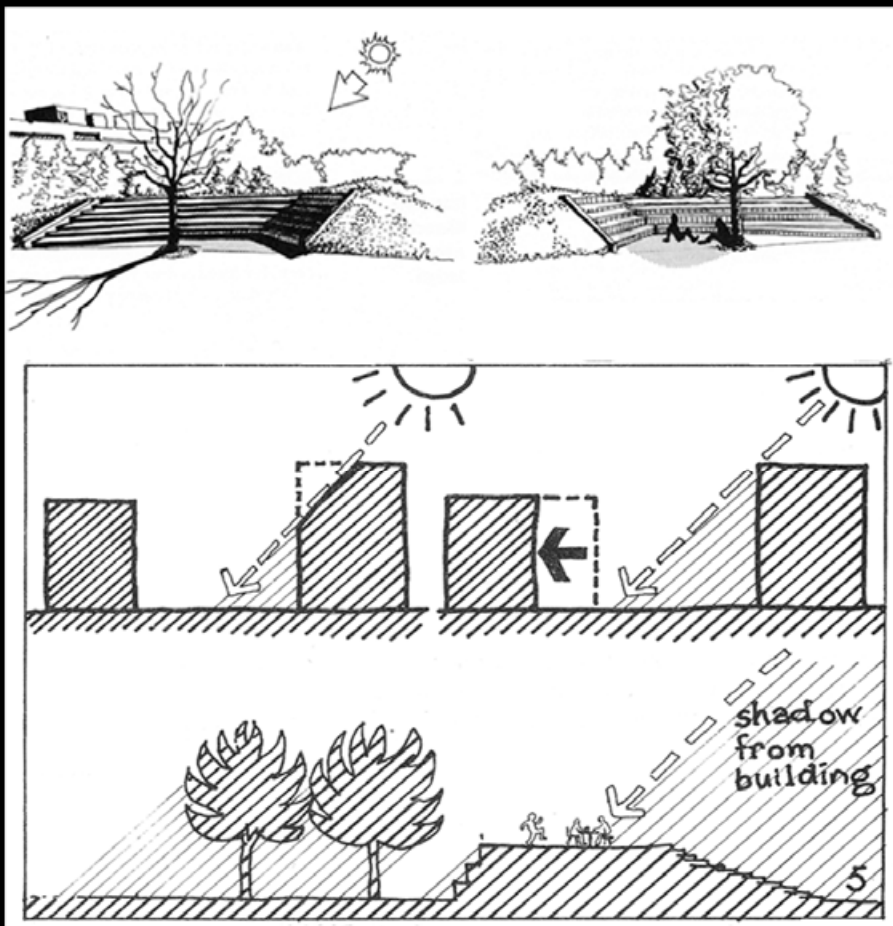
Ekološke prostorne mere u oblikovanju otvorenih rekreativnih prostora grada

Aдекватne proporcije i čovekomerne dimenzije prostora u kojima se duže boravi

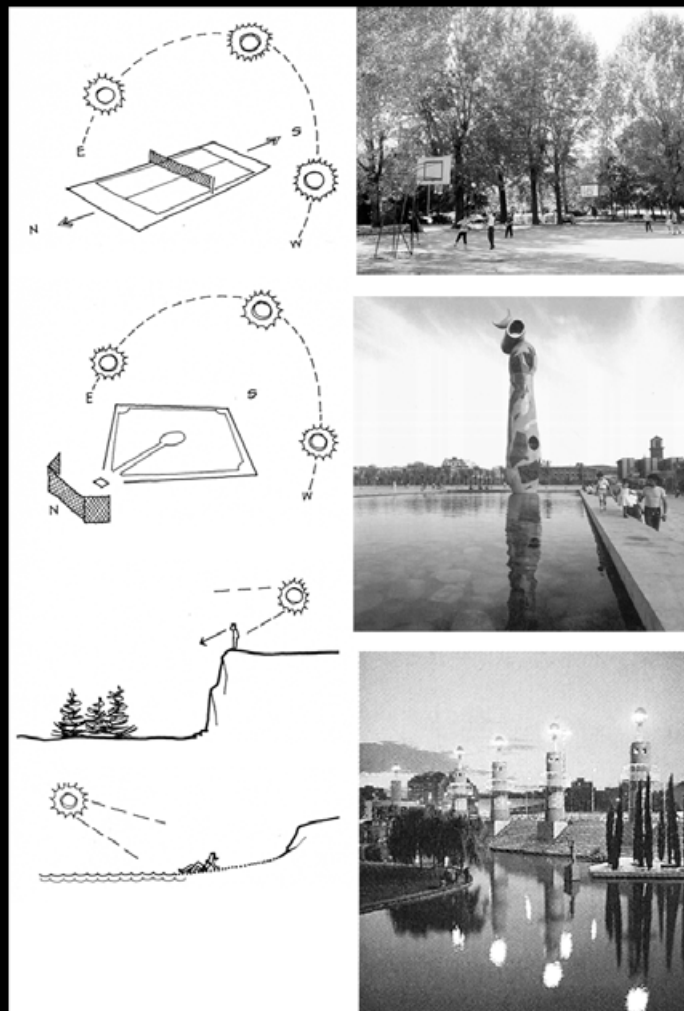
Ekološke prostorne mere u oblikovanju otvorenih rekreativnih prostora grada

Obezbešenje osunčanosti prostora u kojima se duže boravi

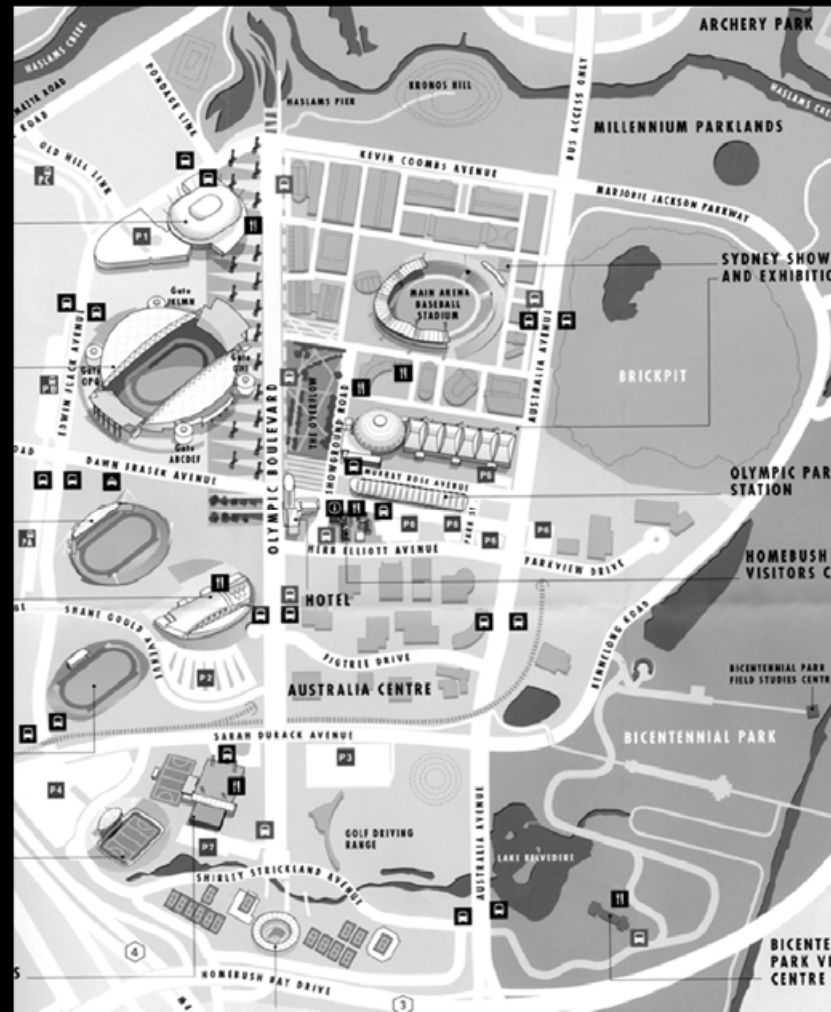
Ekološke prostorne mere u oblikovanju otvorenih rekreativnih prostora grada

Zaštita od bljeska

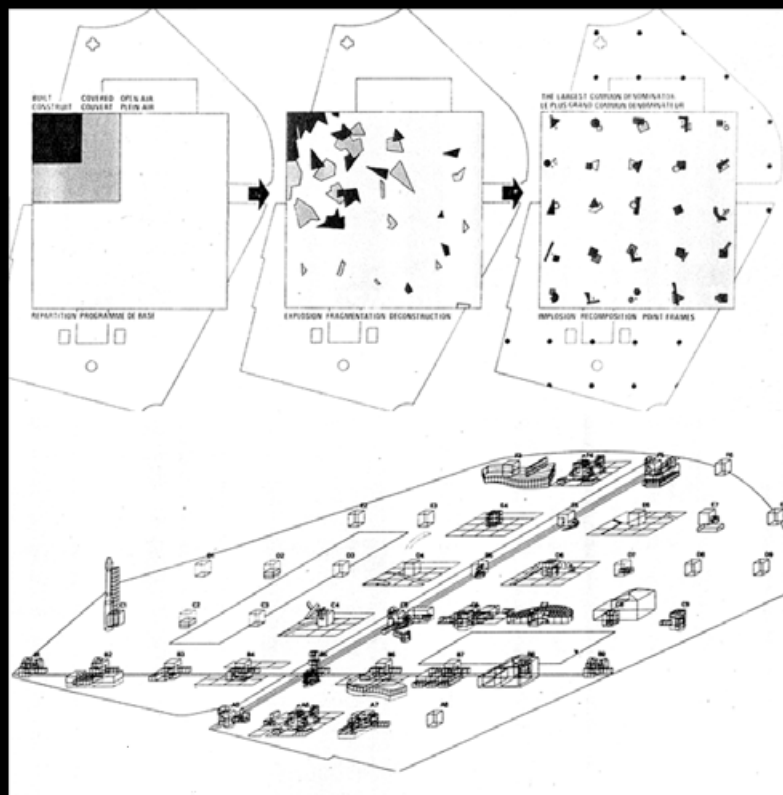
Ekološke prostorne mere u oblikovanju otvorenih rekreativnih prostora grada

Koncentracija izgradnje

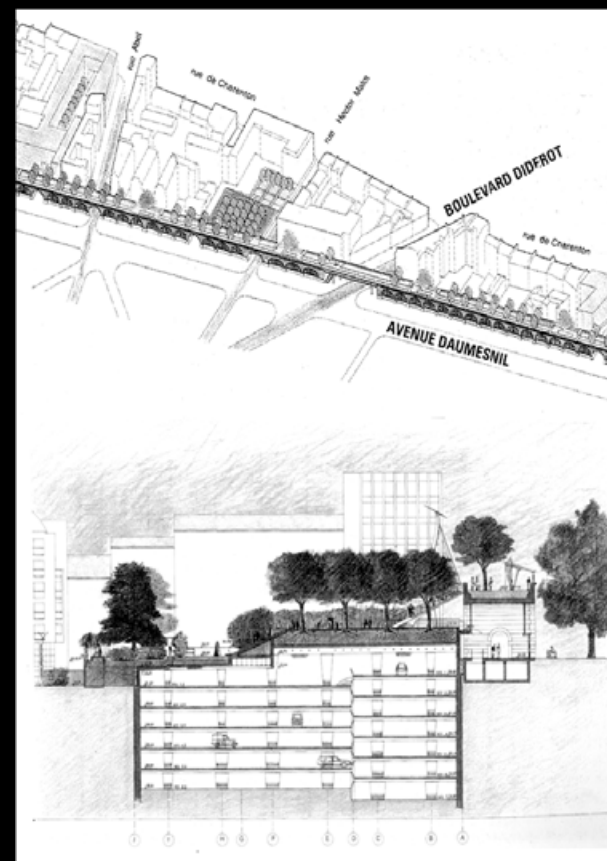
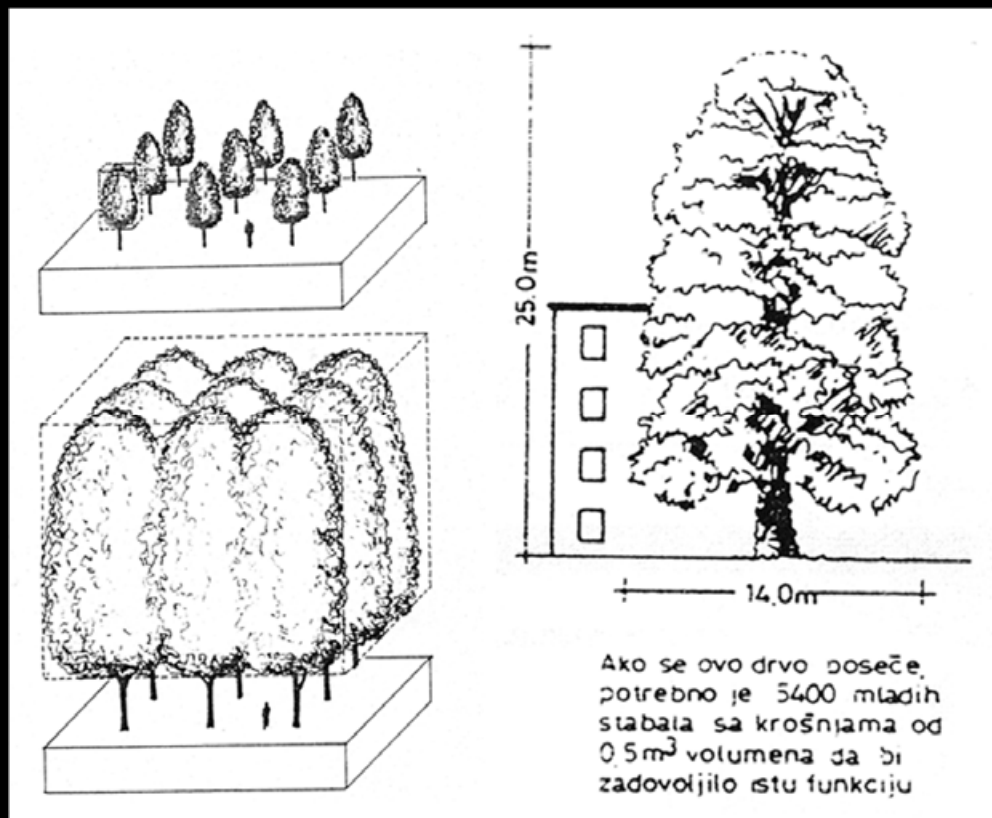
Ekološke prostorne mere u oblikovanju otvorenih rekreativnih prostora grada

Dekonzcentracija izgradnje

Ekološke prostorne mere u oblikovanju otvorenih rekreativnih prostora grada

Ozelenjavanje

Ekološke prostorne mere u oblikovanju otvorenih rekreativnih prostora grada

Uvođenje i afirmacija vode u otvorenim i rekreativnim prostorima u gradu

